

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут економіки та управління
Факультет менеджменту

Кафедра менеджменту та маркетингу

БІЗНЕС-МЕНЕДЖМЕНТ

Методичні рекомендації

для виконання контрольних робіт та самостійного вивчення
дисципліни здобувачами вищої освіти ступеня «Магістр»
спеціальності 073 «Менеджмент»
заочної форми навчання

МИКОЛАЇВ
2019

УДК 005.5
Б 11

Друкується за рішенням науково-методичної комісії факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету від «__» _____ р., протокол №__

Укладач:

Н. Є. Зінгаєва – асистент кафедри менеджменту та маркетингу Миколаївського національного аграрного університету

Рецензенти:

Т. Г. Олійник – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри економіки підприємств Миколаївського національного аграрного університету

М. В. Зось-Кіор – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту і логістики Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка

ЗМІСТ

Вступ	4
Тематика курсу «Бізнес-менеджмент».....	6
Ключові терміни та поняття.....	8
Завдання для самостійного вивчення курсу.....	15
Вимоги до виконання контрольної роботи	18
Варіанти контрольних робіт.....	18
Ситуація.....	25
Додатковий теоретичний матеріал для аналізу ситуації.....	26
Питання до екзамену.....	29
Список рекомендованої літератури.....	31
Додатки.....	32

ВСТУП

Особливістю навчального курсу «Бізнес-менеджмент» є його синтетичний, комплексний характер. Він поєднує в собі всі питання, пов'язані з вивченням не тільки закономірностей розвитку бізнесу, а й основних правил управління цією дуже складною і турбулентною діяльністю. Основне завдання курсу «Бізнес-менеджмент: основи, ділова гра» полягає у тому, щоб об'єднати та систематизувати знання, отримані здобувачами вищої освіти при вивченні таких дисциплін, як «Основи економічної теорії», «Менеджмент», «Стратегічний менеджмент», «Маркетинг», «Управління персоналом», «Операційний менеджмент» та ін.

Мета вивчення дисципліни «Бізнес-менеджмент»: оволодіти категорійним апаратом у сфері управління бізнесом; встановити зв'язок між бізнесом як діяльністю з метою отримання доходу і управлінням як засобом досягнення цієї мети; ознайомитися із складною структурою системи управління, діалектикою її розвитку; набути навичок побудови системи управління бізнесом, розв'язання протиріч та конфліктів між цілями, засобами, підрозділами, працівниками.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- формування у здобувачів вищої освіти сучасного світогляду соціально-ринкової орієнтації;
- надання цілісної системи наукових знань у сфері теорії та практики управління бізнесом;
- розуміння процесу управління в системі бізнесу та його складових;
- вміння використовувати отриманні теоретичні знання в галузі управління бізнесом у практичних ситуаціях;
- засвоєння основних заходів щодо вдосконалення управління бізнесом, оцінки та підвищення ефективності його функціонування.

Предмет – вивчення відносин у сфері управління бізнесом суб'єкта господарювання; принципи, методи та інструментарій бізнес-менеджменту.

Об'єкт вивчення бізнес-менеджменту – процес управління виробничо-господарською діяльністю підприємств, корпорацій, господарських товариств, об'єднань та інших організацій. Дослідження процесу менеджменту, виокремлення його етапів дають змогу послідовно ознайомитись з усіма управлінськими категоріями, виявити взаємозв'язки між ними, зрозуміти характер та особливості здійснення управлінського впливу. Це сприяє формуванню в майбутніх економістів та менеджерів управлінського мислення, керівних навичок, здатності до прийняття управлінських рішень.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- сутність та роль підприємництва в розвитку економіки, вирішенні соціальних питань та реалізації ваших здібностей;
- причини виникнення ризику у підприємницькій діяльності та засоби його зниження.
- фактори, що визначають попит та пропозицію на ринку;
- сутність ознаки та принципи реалізації ефективної реклами;
- місце та роль стратегічного аналізу в системі управління;
- основні методологічні підходи до стратегічного аналізу;
- сутність бізнес-моделювання,
- сучасні методи нематеріальної мотивації персоналу.

вміти:

- класифікувати фактори конкурентоспроможності підприємницької діяльності;
- обґрунтовувати концепцію діяльності підприємства;
- порівнювати формування підприємницького сектора в різних країнах з вітчизняним досвідом;
- моделювати діяльність суб'єктів господарювання в ринковій економіці, розробляти бізнес-план проекту, організації, будувати стратегічні плани та здійснювати стратегічний аналіз середовища;
- здійснювати психологічну оцінку роботи колективу.

На сучасному етапі розвитку національної економіки України використання надбань вітчизняного та зарубіжного менеджменту дасть змогу підприємцям та управлінцям забезпечити зростання ефективності діяльності організацій, підвищити якість інституційних та структурних змін, сприяти формуванню гнучкості шляхом нарощення здатності до адаптивності в умовах жорсткої конкуренції.

ТЕМАТИКА КУРСУ «БІЗНЕС-МЕНЕДЖМЕНТ»

Змістовний модуль 1. «Основи бізнес-менеджменту»

ЛЕКЦІЯ 1. Бізнес та його суть

Сутність бізнесу. Бізнес і підприємництво. Ознаки бізнесу. Головні умови функціонування бізнесу. Суб'єкти та об'єкти бізнесу. Зовнішнє та внутрішнє оточення бізнесу. Види і форми бізнесу. Форми бізнес-підприємств. Бізнес і власність. Механізми створення бізнесу. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності.

ЛЕКЦІЯ 2. Організація створення бізнесу

Пошук ідеї бізнесу та умови його створення. Створення початкового капіталу у бізнесі та його використання. Легалізація бізнесу.

ЛЕКЦІЯ 3. Форми організації бізнесу

Підприємство як основа архітектури бізнесу. Об'єднання підприємств та господарські товариства. Організаційно-правові форми бізнесу.

ЛЕКЦІЯ 4. Управління стартап (start-up) проектами

Роль бізнес-проекування для розвитку компанії. Життєвий цикл бізнес-проекту. Характеристика чотирьох фаз циклу: стартової, підготовки, реалізації та завершення. Вихід на адресні групи і мобілізація підтримки проекту. Розрахунок необхідних ресурсів. Функціональна матриця бізнес-проекту. Чотири головних функції управління бізнес-проектом: планування, організація, оперативне управління, контроль. Формування управлінської команди.

Змістовний модуль 2. «Система забезпечення функціонування бізнесу»

ЛЕКЦІЯ 5. Організація фінансового забезпечення бізнесу

Організація фінансування бізнесу. Організація фінансового обслуговування бізнесу. Кредитування бізнесу.

ЛЕКЦІЯ 6. Організація інфраструктури бізнесу

Елементи інфраструктури бізнесу. Організація банківської інфраструктури бізнесу. Біржова інфраструктура в бізнесі. Митна система в інфраструктурі бізнесу. Податкова система в інфраструктурі бізнесу. Система арбітражу в інфраструктурі бізнесу.

ЛЕКЦІЯ 7. Організація управління персоналом

Підходи до управління персоналом. Системи зв'язків із громадськістю. Стимулювання праці найманих робітників у бізнесі.

ЛЕКЦІЯ 8. Організація роботи з інформацією

Особливості інформації при прийнятті рішень у бізнесі. Економічні інформаційні системи в бізнесі. Вартість інформації та інформаційних продуктів.

ЛЕКЦІЯ 9. Організація захисту комерційної таємниці

Поняття комерційної таємниці. Критерії визначення інформації комерційною таємницею. Організація захисту комерційної таємниці

ЛЕКЦІЯ 10. Страхування та управління ризиками в бізнесі

Визначення ризику у бізнесі. Страхування від втрат у бізнесі. Страхування комерційних ризиків. Керування ризиками в бізнесі.

Змістовний модуль 3. «Управлінська етика як психологія сучасного бізнесу»

ЛЕКЦІЯ 11. Ділова етика в бізнесі

Етика в дотриманні ділових зобов'язань. Використання силового тиску в бізнесі. Організація взаємовідносин із владою при веденні бізнесу. Принципи ділової моралі.

ЛЕКЦІЯ 12. Етичний кодекс сучасного підприємця

Кодекси етики ділових відносин. Принципи етики бізнесу США, Японії та розвинутих країн Європи. Глобальний договір ООН. Розвиток принципів етики бізнесу в Україні. Етичні кодекси, їх значення для формування етичної поведінки в організації. Морально-етичний кодекс цивілізованого підприємця.

КЛЮЧОВІ ТЕРМІНИ ТА ПОНЯТТЯ

Акредитив — розрахунковий документ із дорученням однієї кредитної установи іншій здійснити за рахунок спеціально за депонованих коштів оплату товарно-транспортних документів за відвантаженим товар, причому документи постачальника оплачуються банком тільки на умовах, передбачених в акредитивній заяві покупця.

Акціонерне товариство — господарське товариство, статутний капітал якого поділено на визначену кількість часток однакової номінальної вартості, корпоративні права за якими посвідчуються акціями.

Асоціації — договірні об'єднання, створені з метою постійної координації господарської діяльності. Асоціація не має права втручатися у виробничу і комерційну діяльність будь-кого з її учасників.

Аутсорсинг — передача організацією чи підприємством певних бізнес-функцій або виробничих процесів на обслуговування іншій компанії, яка спеціалізується у відповідній галузі.

Банки — це фінансові посередники, які акумулюють тимчасово цільні кошти, надають їх у кредит, здійснюють розрахунки та інші фінансові операції.

Банкрутство — визнана господарським судом фінансова неспроможність.

Безмитна торгівля являє собою режим, за якого товари реалізуються під митним контролем без стягнення мит, податків і застосування заходів економічної політики.

Біржа — місце зустрічі покупців і продавців, місце, де здійснюються операції.

Біржові котирування та ціни аукціонів використовуються у світовій торгівлі стосовно широкого кола сировини, товарів мінерального та сільськогосподарського походження.

Валютна біржа — валюта (іноземні банкноти, або девізи, і чеки на іноземні депозити).

Вексель — письмове безумовне зобов'язання, боргова розписка стандартної форми, що дає право її власнику вимагати сплати визначеної у векселі суми від особи, яка видала вексель, у визначений строк та у визначеному місці.

Виробничо-технологічні функції підприємства пов'язані із забезпеченням процесу виробництва необхідними засобами та їх використанням, впровадженню новітніх технологій, раціоналізацією виробничих процесів і винахідництвом.

Господарські товариства — це підприємства, установи, організації, створені на засадах угоди юридичними особами і громадянами шляхом об'єднання їхнього майна та підприємницької діяльності з метою одержання прибутку.

Державний кредит — це економічні відносини, які виникають між підприємством і державою щодо купівлі підприємством державних цінних паперів, а також отримання останнім бюджетних і позабюджетних кредитів.

Дефолт — невиконання фінансових обов'язків.

Ділова етика, як система норм поведінки й моральних цінностей, специфічних знань і навичок, що виробляються, накопичуються й відтворюються у процесі господарської діяльності, представляє найважливіший елемент економічної культури.

Дотком (англ. Dotcom, dotcom, також dot.com; від англ. .com) — термін, щозастосовується по відношенню до компаній, чия бізнес-модель цілком ґрунтується на роботі в рамках мережі Інтернет.

Економічні функції підприємства полягають в: управлінні процесами виробництва та збуту товарів, укладанні контрактів, найнятті працівників і раціональній організації їхньої праці, розподілі доходів (заробітної плати та прибутку), розрахунку економічної ефективності, ціноутворенні, вивченні ринку.

Зовнішньоекономічні функції, за допомогою яких підприємство бере участь у міжнародному обміні товарів, спільному з іноземними партнерами виробництві, будівництві, науково-технічному співробітництві.

Зовнішньоторгівельне ціна — ціна на експортні та імпорتنі товари, яка встановлена за взаємним договором між продавцем та покупцем товару.

Ідея бізнесу — це одержання прибутку підприємцем в результаті організації справи із задоволення суспільної потреби.

Інкасове доручення — це розрахунковий документ, який складають фінансові органи, банки, підприємства в тих випадках, коли їм надане право безспірного стягування коштів.

Інфраструктура — це сукупність організаційно-правових форм, що опосередковують ділові відносини, та погоджують ці відносини, різноманітні й різноsubj'єктні, в одне ціле.

Командитне товариство — це товариство, яке включає поряд з одним або більшістю учасників, які несуть відповідальність за зобов'язаннями товариства всім своїм майном, також одного або більше учасників, відповідальність яких обмежується вкладом у майні товариства (вкладників). Якщо в командитному товаристві беруть участь два або більше учасників з повною відповідальністю, вони несуть солідарну відповідальність за борги товариства.

Комерційний банк — це установа, створена для залучення грошових засобів і розміщення їх від свого імені на умовах зворотності, платності й терміновості.

Комерційну таємницю визначають як науково-технічну, технологічну, комерційну, організаційну або іншу використану в економічній діяльності інформацію.

Консорціуми — тимчасові статутні об'єднання промислового і банківського капіталу для досягнення спільної мети.

Контрактна ціна — ціна, зафіксована в контракті на момент його укладання, впродовж чинності контракту чи до моменту виконання контракту.

Концерни — статутні об'єднання підприємств промисловості, наукових організацій, транспорту, банків, торгівлі тощо на основі повної фінансової залежності від одного або групи підприємців.

Корпорації — договірні об'єднання, створені на основі поєднання виробничих, наукових та комерційних інтересів, з делегуванням окремих повноважень централізованого регулювання діяльності кожного з учасників.

Кредит — це економічні відносини, що виникають між суб'єктами бізнесу у зв'язку з переданням один одному в тимчасове користування вільних коштів на засадах добровільності, повернення і платності.

Кредитні операції — вид активних операцій, пов'язаних із наданням клієнтам коштів у тимчасове користування або прийняттям зобов'язань про надання коштів у тимчасове користування за певних умов, а також надання гарантій, врахування векселів тощо.

Лізингодавець (кредитор) — суб'єкт підприємницької діяльності, який передає в користування майно за лізинговою угодою.

Лізингоотримувач (позичальник) — суб'єкт підприємницької діяльності, який одержує в користування майно за лізинговою угодою.

Неплатоспроможність — неможливість виплачувати зобов'язання.

Основні виробничі фонди — це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва чи інших видів діяльності, очікуваний строк використання яких більше одного року.

Підприємство — це основна організаційна та виробнича ланка економіки країни, яка характеризується наступними ознаками: першою ознакою підприємства є самостійність у системі господарства країни; друга ознака — підприємство має самостійний баланс, розрахунковий рахунок у банку, печатку з назвою підприємства, товарний знак (для промислових підприємств); третя ознака — підприємство має закінчений цикл відтворення, тобто його продукція може в умовах поділу праці набувати форми товару; четверта ознака — підприємство має свій трудовий колектив з його специфічними інтересами.

Платіжна вимога — письмове розпорядження одержувача коштів обслуговуючому його банку списати кошти з рахунку платника без згоди останнього.

Платіжна вимога-доручення — комбінований розрахунковий документ, який складається з двох частин: вимоги постачальника до покупця оплатити вартість відвантаженої йому продукції чи виконаних робіт, наданих послуг та доручення покупця своєму банку перерахувати з його рахунку відповідну суму на користь постачальника.

Платіжне доручення — письмове розпорядження платника банківській установі, яка його обслуговує, перерахувати відповідну суму грошових коштів із його рахунку.

Повне товариство — це товариство, всі учасники якого займаються спільною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном.

Податкові пільги — це надані окремим категоріям платників податків переваги, включаючи можливість не сплачувати податок (у виняткових випадках можуть бути індивідуальними).

Податковою системою іменують сукупність податків, зборів та інших платежів, що стягуються у встановленому порядку з юридичних і фізичних осіб.

Початковий капітал бізнесу — це статутний фонд, виділені підприємству або залучені ним на засадах, визначених чинним законодавством, фінансові ресурси у вигляді грошових коштів або вкладень у майно, цінності, нематеріальні активи, цінні папери, закріплені за підприємством на праві власності або повного господарського відання. За рахунок статутного фонду підприємство формує свої власні основні та оборотні фонди (кошти).

Прейскурантні ціни представляють підприємства-експортери у відповідь на запитання імпортерів, надсилаючи їм прејскуранти своєї продукції.

Ризик — це щось таке, що може відбутися, а може й не відбутися. Це гіпотетична можливість несення збитку.

Розподільна (регулююча) функція податків — вона реалізується через системи пільг і проявляється в зміні об'єкта оподаткування, зменшенні бази оподаткування, підвищенні або зниженні податкової ставки.

Розрахункові ціни приймаються у тих випадках, коли відсутня необхідна інформація, на підставі якої може бути здійснено обґрунтування ціни для конкретної угоди.

Світова ціна — це грошове відбиття інтернаціональної вартості товару, реалізованого на світовому ринку, яка складається з національних вартостей внаслідок конкуренції.

Соціальна функція податків — вона полягає у вирівнюванні доходів різних груп населення за допомогою нерівномірного оподаткування різних сум доходів.

Соціальні функції підприємства — це поліпшення умов праці та відпочинку співробітників, створення сприятливого психологічного клімату в колективі, надання допомоги та пільг працівникам і членам їхніх сімей, благодійна діяльність.

Стартап (від англійського 'start-up') — це загальна назва для компанії, фірми або проекту, які існують зовсім недавно.

Тимчасовий ввіз (вивіз) допускає використання товарів на території (за її межами) з повним або частковим звільненням від митних платежів і без застосування заходів економічної політики.

Товариство з додатковою відповідальністю — це товариство, статутний фонд якого поділений на частки визначених установчими документами розмірів. Учасники такого товариства відповідають за його боргами своїми внесками до статутного фонду, а коли цих сум недостатньо — додатково належним їм майном у розмірі, кратному до внеску кожного учасника. Граничний розмір відповідальності учасників передбачається в установчих документах.

Товариство з обмеженою відповідальністю — це товариство, що має статутний фонд, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами. Учасники товариства несуть відповідальність у межах їхніх вкладів. У випадках, передбачених установчими документами, учасники, які не повністю внесли вклади, відповідають за зобов'язаннями товариства також у межах невнесеної частини вкладу.

Товарна біржа — товари масового попиту, що мають стандартні споживчі якості.

Транзит припускає переміщення товарів під митним контролем між двома українськими митними органами, а також через територію іноземної держави.

Трастові (довірчі) операції — операції банків, пов'язані з управлінням майном, виконанням інших послуг в інтересах і за дорученням клієнта на правах його довіреної особи.

Фінанси суб'єктів бізнесу — це особливі економічні відносини, що пов'язані з формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів на мікрорівні у процесі їх відтворення.

Фінансові ресурси — це акумульовані підприємством грошові кошти з різних джерел, які призначені для формування основних і оборотних засобів підприємства та здійснення виробничо-фінансової діяльності з метою одержання відповідного доходу.

Фіскальна функція податків — вона є головною з погляду суспільної значимості й полягає у формуванні фінансових ресурсів держави, які надалі витрачаються на потреби соціальної сфери й господарства (капітальні вкладення в інфраструктуру, дотації підприємствам і сільському господарству), утримання збройних сил, проведення зовнішньої політики,

забезпечення безпеки країни; утримання державного апарата, виплату державного боргу.

Фондова біржа — цінні папери (акції акціонерних підприємств і банків, облігації й векселі).

Фрахтова біржа — фрахтові документи (різного роду страхові зобов'язання під товари, що перевозяться).

Ціни міжнародних товарних аукціонів — ціни, які діють на спеціально організованих на визначений термін і в завчасно обумовлених місцях — ринках публічних торгів за максимально запропонованою ціною на попередньо розглянуту покупцем партію товару (лот).

Ціни пропозицій великих підприємств більш-менш показові порівняно з цінами фактичних угод, головним чином тому, що вони мають, по суті, характер довідкових, оскільки початкові ціни, внаслідок торгування при укладанні угод звичайно знижуються на 110–15 %.

Ціни торгів — ціни, які існують у торгівлі, що заснована на видачі замовлень на поставку товарів, заздалегідь оголошених у спеціальному документі (тендері) за умов, що передбачають залучення до певного терміну на принципах конкуренції пропозицій від кількох виробників з метою забезпечення найвигідніших умов угоди для її організаторів.

Ціни фактичних угод — ціни, які віддзеркалюють конкретні умови реалізації товару і є найвагомим критерієм для визначення рівня цін у контракті.

Чек — письмове доручення власника рахунку (чекодавця) банківській установі (банку-емітенту) переказати кошти з рахунку чекодавця на рахунок пред'явника чека (одержувача коштів) чи оплатити пред'явнику чека зазначену в чеку суму.

Якість інформації можна визначити як сукупність властивостей, що зумовлюють її використання для задоволення визначених відповідно до її призначення потреб.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Однією з основних форм вивчення дисципліни «Бізнес-менеджмент» самостійна робота здобувачів вищої освіти.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є складовою навчального процесу, основним чинником формування вміння навчатися і засобом опанування навчального матеріалу в позааудиторний час.

Мета самостійної роботи здобувачів вищої освіти – сприяти засвоєнню у повному обсязі навчальної програми дисципліни «Бізнес-менеджмент» та формуванню вміння самостійно працювати, що є важливою освітньою та професійною якістю, сутність якої полягає у систематизації, плануванні та контролі власної діяльності.

Завдання самостійної роботи здобувачів вищої освіти – засвоїти певні знання, уміння, навички, закріпити та систематизувати здобуті знання, навчитися застосовувати їх при виконанні практичних завдань та творчих робіт, а також виявити прогалини у системі знань з предмета «Бізнес-менеджмент».

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисципліни «Бізнесменеджмент» визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни «Бізнес-менеджмент»: навчальними та методичними посібниками, методичними матеріалами для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, конспектом лекцій, періодичними виданнями тощо.

Здобувачі вищої освіти, які розпочинають вивчати дисципліну «Бізнес-менеджмент», мають інформуватися викладачем щодо організації самостійної роботи, її форм та видів, термінів виконання, форм контролю та звітності, кількості балів за виконання завдань.

Змістовний модуль 1. «Основи бізнес-менеджменту»

ТЕМА 1. Бізнес та його суть

1. Реферат на задану викладачем тему.
2. На основі вивченого матеріалу надати класифікацію підприємницьких структур за наступними характеристиками: за формою власності; за способом утворення (заснування); за кількістю працюючих та обсягом валового доходу від реалізації продукції за рік.

ТЕМА 2. Організація створення бізнесу

1. Реферат на задану викладачем тему.
2. Дати визначення наступним підприємницьким об'єднанням: асоціації, корпорації, консорціум, концерн, акціонерне товариство.
3. Навести переваги та недоліки наступних форм підприємницької діяльності: одноосібні володіння; партнерства (товариства); корпорації.

ТЕМА 3. Форми організації бізнесу

1. Реферат на задану викладачем тему.
2. Дайте відповіді на наступні питання: Які розрізняють види підприємств відповідно до форми власності на Україні? Які існують об'єднання підприємств згідно антимонопольного законодавства України? Які існують види господарських товариств відповідно до господарського законодавства України?

ТЕМА 4. Управління стартап (start-up) проектами

1. Реферат на задану викладачем тему.
2. Написати бізнес-план та презентувати його.

Змістовний модуль 2. «Система забезпечення функціонування бізнесу»

ТЕМА 6. Організація інфраструктури бізнесу

1. Реферат на задану викладачем тему.
2. Дати характеристику наступним формам розрахункових документів: платіжне доручення; платіжна вимога-доручення; чек; акредитив; платіжна вимога; інкасове доручення; вексель.

ТЕМА 8. Організація роботи з інформацією

1. Реферат на задану викладачем тему.

2. Дати характеристику видам інформації, якими користуються підприємства.
3. Навести класифікацію комерційних угод.

ТЕМА 10. Страхування та управління ризиками в бізнесі

1. Реферат на задану викладачем тему
2. Поняття комерційної таємниці.
3. Критерії визначення інформації комерційною таємницею.
4. організація захисту комерційної таємниці.

Змістовний модуль 3. «Управлінська етика як психологія сучасного бізнесу»

ТЕМА 11. Ділова етика в бізнесі

1. Реферат на задану викладачем тему.
2. Основні принципи роботи з персоналом.
3. Система зв'язків з громадськістю.
4. Дотримання ділових зобов'язань.
5. Принципи ділової моралі.

ТЕМА 12. Етичний кодекс сучасного підприємця

1. Реферат на задану викладачем тему.
2. Найпоширеніші помилки в сфері ділового етикету
3. Сутність і значення спілкування у професійній діяльності менеджера
4. Вербальне спілкування в етиці бізнесу
5. Невербальна форма спілкування в бізнесі

ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Завдання для контрольної роботи визначається по варіанту, який обирається за двома останніми цифрами номеру залікової книжки здобувача вищої освіти. Якщо останні дві цифри номеру перевищують кількість варіантів, то береться сума цих цифр. Наприклад: останні дві цифри номеру залікової книжки 12, отже здобувач вищої освіти виконує варіант №12, якщо останні дві цифри 54, то він виконує варіант №9 (5+4).

Контрольна робота студентів заочного навчання з курсу «Бізнес-менеджмент» складається з двох розділів. Перший розділ містить відповіді на три теоретичних питання. Другий розділ роботи передбачає аналіз ситуації.

До контрольної роботи висуваються такі вимоги:

- робота виконується на основі попереднього ознайомлення з учбовим курсом в цілому, а не вивчення лише окремої обраної теми;
- вона виконується у друкованій формі і захищається здобувачем вищої освіти у встановлений викладачем час;
- обсяг контрольної роботи повинен бути в межах 15-18 сторінок. Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи береги: вгорі та внизу – 20 мм, з лівого боку - 30 мм, з правого боку - 10 мм. Абзац 1,25. Шрифт – TimesNewRoman, кегль - 14 пунктів, міжрядковий інтервал – 1,5;
- контрольна робота виконується у міжсесійний період і здається на кафедру згідно графіку.

Студенти, які не подали контрольної роботи, передбаченої учбовим планом, до екзамену не допускаються.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

ВАРІАНТ 1

1. Потреба виникнення бізнесу та його поняття.
2. Використання фізіономіки і міміки.
3. Типологія іміджу.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 2

1. Родові ознаки бізнесу.
2. Іміджетворчі елементи тіла.
3. Значення зовнішнього вигляду.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 3

1. Бізнес і діло.
2. Сприйняття і управління враженнями.
3. Роль спілкування.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 4

1. Види бізнесу.
2. Потреба виникнення бізнесу та його поняття.
3. Використання фізіономіки і міміки.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 5

1. Пошук ідеї бізнесу та умови його створення.
2. Родові ознаки бізнесу.
3. Іміджетворчі елементи тіла.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 6

1. Створення початкового капіталу у бізнесі та його використання.
2. Бізнес і діло.
3. Сприйняття і управління враженнями.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 7

1. Легалізація бізнесу.
2. Види бізнесу.
3. Потреба виникнення бізнесу та його поняття.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 8

1. Значення та історія виникнення поняття «стартап».
2. Пошук ідеї бізнесу та умови його створення. .

3. Родові ознаки бізнесу.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 9

1. Що потрібно для вдалого стартапу.

2. Створення початкового капіталу у бізнесі та його використання.

3. Бізнес і діло.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 10

1. Презентація стартапу інвесторам.

2. Легалізація бізнесу.

3. Види бізнесу.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 11

1. Елементи інфраструктури бізнесу.

2. Значення та історія виникнення поняття «стартап».

3. Пошук ідеї бізнесу та умови його створення.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 12

1. Організація банківської інфраструктури бізнесу.

2. Що потрібно для вдалого стартапу.

3. Створення початкового капіталу у бізнесі та його використання.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 13

1. Біржова інфраструктура в бізнесі.

2. Презентація стартапу інвесторам.

3. Легалізація бізнесу.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 14

1. Митна система в інфраструктурі бізнесу.

2. Елементи інфраструктури бізнесу.

3. Значення та історія виникнення поняття «стартап».

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 15

1. Податкова система в інфраструктурі бізнесу.
2. Організація банківської інфраструктури бізнесу.
3. Що потрібно для вдалого стартапу.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 16

1. Система арбітражу в інфраструктурі бізнесу.
2. Біржова інфраструктура в бізнесі.
3. Презентація стартапу інвесторам.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 17

1. Особливості інформації при прийнятті рішень у бізнесі.
2. Митна система в інфраструктурі бізнесу
3. Елементи інфраструктури бізнесу.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 18

1. Економічні інформаційні системи в бізнесі.
2. Податкова система в інфраструктурі бізнесу.
3. Організація банківської інфраструктури бізнесу.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 19

1. Вартість інформації та інформаційних продуктів.
2. Система арбітражу в інфраструктурі бізнесу.
3. Біржова інфраструктура в бізнесі.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 20

1. Визначення ризику у бізнесі.
2. Особливості інформації при прийнятті рішень у бізнесі.
3. Митна система в інфраструктурі бізнесу.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 21

1. Страхування від втрат у бізнесі.
2. Економічні інформаційні системи в бізнесі.

3. Податкова система в інфраструктурі бізнесу.
Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 22

1. Страхування комерційних ризиків.
 2. Вартість інформації та інформаційних продуктів.
 3. Система арбітражу в інфраструктурі бізнесу.
- Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 23

1. Керування ризиками в бізнесі.
 2. Визначення ризику у бізнесі.
 3. Особливості інформації при прийнятті рішень у бізнесі.
- Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 24

1. Етика в дотриманні ділових зобов'язань.
 2. Страхування від втрат у бізнесі.
 3. Економічні інформаційні системи в бізнесі.
- Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 25

1. Використання силового тиску в бізнесі.
 2. Страхування комерційних ризиків.
 3. Вартість інформації та інформаційних продуктів.
- Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 26

1. Використання силового тиску в бізнесі.
 2. Керування ризиками в бізнесі.
 3. Визначення ризику у бізнесі.
- Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 27

1. Принципи ділової моралі.
 2. Етика в дотриманні ділових зобов'язань.
 3. Страхування від втрат у бізнесі.
- Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 28

1. Типологія іміджу.
2. Використання силового тиску в бізнесі.
3. Страхування комерційних ризиків.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 29

1. Значення зовнішнього вигляду.
2. Організація взаємовідносин із владою при веденні бізнесу.
3. Керування ризиками в бізнесі.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 30

1. Роль спілкування
2. Принципи ділової моралі.
3. Етика в дотриманні ділових зобов'язань.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 31

1. Потреба виникнення бізнесу та його поняття.
2. Використання фізіономіки і міміки.
3. Типологія іміджу.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 32

1. Родові ознаки бізнесу.
2. Іміджетворчі елементи тіла.
3. Значення зовнішнього вигляду.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 33

1. Бізнес і діло.
2. Сприйняття і управління враженнями.
3. Роль спілкування.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 34

1. Види бізнесу.
2. Потреба виникнення бізнесу та його поняття.

3. Використання фізіономіки і міміки.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 35

1. Пошук ідеї бізнесу та умови його створення.

2. Родові ознаки бізнесу.

3. Іміджетворчі елементи тіла.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 36

1. Створення початкового капіталу у бізнесі та його використання.

2. Бізнес і діло.

3. Сприйняття і управління враженнями.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 37

1. Легалізація бізнесу.

2. Види бізнесу.

3. Потреба виникнення бізнесу та його поняття.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 38

1. Значення та історія виникнення поняття «стартап».

2. Пошук ідеї бізнесу та умови його створення. .

3. Родові ознаки бізнесу.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 39

1. Що потрібно для вдалого стартапу.

2. Створення початкового капіталу у бізнесі та його використання.

3. Бізнес і діло.

Аналіз ситуації

ВАРІАНТ 40

1. Презентація стартапу інвесторам.

2. Легалізація бізнесу.

3. Види бізнесу.

Аналіз ситуації

СИТУАЦІЯ

«Як досягти успіху в бізнесі»

В книжках, на телебаченні, радіо, в Інтернеті пропонується багато «рецептів», як досягти успіху в бізнесі. Одна із систем наведена нижче, проаналізуйте її.

1. Визначення перспектив організації виходячи з потреб суспільства.
2. Визначення специфічних потреб людей в організації. Як правило такими являються самоповага, визнання та можливість незалежно мислити та діяти.
3. Формування команди для роботи, акцентуючи її увагу на функціях менеджменту (планування, організація, мотивація, контроль).
4. Визначення місії та стратегічних цілей підприємства, аналіз зовнішнього середовища, виявлення власних сильних та слабких сторін і створення передумов для досягнення цілей.
5. Визначення етапів досягнення цілей, окремих людей та груп, постановка конкретних задач.
6. Якщо заплановані досягнення наступного року не відповідають сьогоdnішнім реаліям, організація повинна наново встановити, що можливо зробити на наступний рік й переглянути план, відшукуючи компромісні рішення на кожному з етапів.
7. Необхідно визначити стратегію для досягнення поставлених цілей. Кожному з членів колективу має бути надана можливість внести свій вклад у вироблення цієї стратегії.
8. Загальний план на п'ять років та стратегія узгоджені, розпочинається їх виконання.
9. Створюються детальні плани заходів та дій, при цьому особливу увагу приділяється кожній ключовій ділянці; на окремих робітників покладається відповідальність за завершеність того чи іншого етапу.

10. Необхідно встановити порядок звітності та виокремити успіхи та невдачі, щоб можливо було прослідкувати за виконанням кожного етапу роботи, від окремого заходу до довготривалої програми.

11. Всі працівники повинні мати можливість попереджувати про відхилення від плану.

12. Повинна бути розроблена система внутрішніх та зовнішніх винагород, які підтримають підприємство на шляху до поставлених цілей.

Завдання:

1. Чим запропонована схема створення бізнесу відповідає та не відповідає сучасній українській економіці?

2. Що потрібно додати, на Вашу думку, до переліку дій, щоб зробити їх більш ефективним?

3. Чи всіх розглянутих принципів менеджменту дотримуються сучасні бізнесмени? Які принципи, на Вашу думку, є обов'язковими в бізнесі і чому?

ДОДАТКОВИЙ ТЕОРЕТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ ДЛЯ АНАЛІЗУ СИТУАЦІЇ

Сучасний процес управління базується на таких основних принципах менеджменту:

1. **Принцип цілеспрямованості** - це спрямування діяльності будь-якої організації на досягнення загальних цілей та виконання поставлених планових завдань.

2. **Принцип урахування потреб та інтересів** - задоволення потреб та інтересів працівників організації з метою досягнення загальних цілей.

3. **Принцип науковості** - передбачає побудову всієї системи управління на найновіших досягненнях управлінської науки. Спонукає органи управління впроваджувати інновації в управлінський процес.

4. **Принцип системності** - передбачає системний аналіз кожної управлінської дії, кожного рішення органів управління щодо діяльності організації як системи, яка складається із взаємодіючих та взаємопов'язаних підсистем елементів.

5. **Принцип взаємозалежності** - передбачає взаємозалежність внутрішніх змінних організації (структура, цілі, ресурси, технології, працівники). При цьому на внутрішнє середовище організації постійно впливають чинники зовнішнього середовища та викликають відповідний вплив з її боку.

6. **Принцип оптимального поєднання централізації і децентралізації управління** - спрямований на те, щоб сформувати оптимальний рівень делегуванням вищим управлінським керівництвом нижчим рівням своїх повноважень з метою досягнення сприятливого психологічного клімату в організації і високих кінцевих результатів її діяльності. Тобто, цей принцип спрямований на вирішення проблеми розподілу повноважень з прийняття рішень на кожному рівні субпідрядності. Він покликаний сформувати оптимальний варіант, при якому централізовано приймаються стратегічні рішення, а оперативне управління здійснюється децентралізовано, коли повноваження делегуються нижчому рівню управління.

7. **Принцип єдиноначальності** - передбачає наявність єдиного органу управління, який здійснює керівництво та управлінську діяльність з метою досягнення загальної мети організації. Відповідно до цього принципу кожний співробітник має отримувати розпорядження тільки від одного керівника-управлінця і підпорядковуватись лише йому одному. При цьому кожний працівник повинен суворо відповідати за довірену йому ділянку роботи. Але усю повноту відповідальності за діяльність організації несе одна особа - керівник, управлінець.

8. **Принцип мотивації** - спонукає керівників-управлінців до підвищення ефективності програми мотивації.

9. Принцип правильного добору і розстановки кадрів - передбачає підбір кадрів тільки за діловими якостями на основі правил офіційного відбору.

10. Принцип економічності - передбачає збалансованість витрат, підвищення ефективності та продуктивності праці, максимізації прибутку при мінімальних витратах.

11. Принцип оптимального поєднання державного регулювання і господарської самостійності в управлінні - передбачає втручання держави в економічну діяльність суб'єктів ринку.

Питання до екзамену
з дисципліни «БІЗНЕС-МЕНЕДЖМЕНТ»
для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр» спеціальності
073 «Менеджмент» заочної форми навчання

1. Потреба виникнення бізнесу та його поняття.
2. Родові ознаки бізнесу.
3. Бізнес і діло.
4. Види бізнесу.
5. Пошук ідеї бізнесу та умови його створення.
6. Створення початкового капіталу у бізнесі та його використання.
7. Легалізація бізнесу.
8. Підприємство як основа архітектури бізнесу.
9. Об'єднання підприємств та господарські товариства.
10. Організаційно-правові форми бізнесу.
11. Значення та історія виникнення поняття «стартап»;
12. Що потрібно для вдалого стартапу.
13. Презентація стартапу інвесторам.
14. Організація фінансування бізнесу.
15. Організація фінансового обслуговування.
16. Кредитування бізнесу.
17. Елементи інфраструктури бізнесу.
18. Організація банківської інфраструктури бізнесу.
19. Біржова інфраструктура в бізнесі.
20. Митна система в інфраструктурі бізнесу.
21. Податкова система в інфраструктурі бізнесу.
22. Система арбітражу в інфраструктурі бізнесу.
23. Підходи до управління персоналом.
24. Системи зв'язків із громад кістю.
25. Стимулювання праці найманих працівників у бізнесі.

26. Особливості інформації при прийнятті рішень у бізнесі.
27. Економічні інформаційні системи в бізнесі.
28. Вартість інформації та інформаційних продуктів.
29. Поняття комерційної таємниці.
30. Критерії визнання інформації комерційною таємницею.
31. Організація захисту комерційної таємниці.
32. Визначення ризику у бізнесі.
33. Страхування від втрат у бізнесі.
34. Страхування комерційних ризиків.
35. Керування ризиками в бізнесі.
36. Етика в дотриманні ділових зобов'язань.
37. Використання силового тиску в бізнесі.
38. Організація взаємовідносин із владою при веденні бізнесу.
39. Принципи ділової моралі.
40. Типологія іміджу.
41. Значення зовнішнього вигляду.
42. Роль спілкування.
43. Використання фізіономіки і міміки.
44. Іміджетворчі елементи тіла.
45. Сприйняття і управління враженнями.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гах Й. М. Етика ділового спілкування: навч. посібник / Й. М. Гах. – К. : Центр навч. літератури, 2005. – 160 с.
2. Скібіцька Л. І. Організація праці менеджера : навч. посіб. / Л. І. Скібіцька – К. : ЦУЛ, 2010. – 360 с.
3. Чайка Г. Л. Культура ділового спілкування менеджера : навч. посіб. / Г. Л. Чайка. – К. : Знання, 2005. – 442 с.
4. Варналий З. С. Основи підприємництва : навч. посіб.– 3-є вид., випр. і доп. / З. С. Варналій. – К. : Знання, 2006. – 330 с.
5. Захарчин Г. М. Основи підприємництва : навч. посіб. / Г. М. Захарчин. – К. : Знання, 2008. – 437 с.
6. Игнатъев А. М. Основы бизнеса и предпринимательства : учебн. пособ. / А. М. Игнатъев, А. Б. Крутин. – СПб. : СПбУЭФ, 1993. – 261 с.
7. Підприємництво : навч. посіб. / [Подсолонко В. А., Процай А. Ф., Миронова І. А., Василенко В. С.] – К. : ЦНЛ, 2003. – 636 с.
8. Мировой рынок информационных услуг: электронная и коммерческая информация. – М. : Данные, информация, знания, 2001. – 243 с.
9. Кмпьютерные технологии обработки информации : учебн. пособ. / [С. В. Назаров, В. И. Першиков, В. А. Таринцева и др.]. под ред. Назарова С. В. – М. : Финансы и статистика, 2005. – 248 с.
10. Воблый К. Г. Основы экономики страхования: учебн. пособ. / Воблый К. Г. – М. : Анкил, 2003. – 228 с.
11. Економічні ризики : навч. посіб. – К. : «Центр навчальної літератури», 2004. – 304 с.
12. Якокка Т. Карьера менеджера / Т. Якокка ; Пер. с англ. – Минск, Парадокс, 1996. – 243 с.

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут економіки та управління
Факультет менеджменту

Кафедра менеджменту та маркетингу

РЕФЕРАТ

з дисципліни «Бізнес-менеджмент»

на тему:

«.....»

Здобувача вищої освіти групи _____

(ПІБ здобувача вищої освіти)

Перевірила: Зінгаєва Н.Є.

МИКОЛАЇВ
2019

Навчальне видання

БІЗНЕС-МЕНЕДЖМЕНТ

Методичні рекомендації

Укладач: Зінгаєва Наталя Євгеніївна

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 2,06

Тираж 25 прим. Зам. № ____

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 29.02.2013 р.